

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

9 de Compositorum corporum distinctione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

2. §. *sera de ver. diuis. cap. Justinia. lib. 2. Inst. tit. 1.* Exstat in Francofordensi Synodo, habit. sub Carolo magno & Zacharia, anno 742. constitutio, ne fierent sacrilegnes, quos Nestri vocant, *tomo 2. conciliorum impress. Colonia 1551. pag. 456.*

De Compositione corporum. Cap. 8.

- 1 *Corporum compositio, triplex: Naturalis vel Physica.*
Et confusio ex accessione vel adhesionem, ex congregatione corporali.
- 2 *Collegia illicita improbat.*
- 3 *Philosophorum collegia, vt seditiosa, sablata.*

Postquam haec tenus simplicia & elementa excussa a nobis sunt, nunc memoriae facilioris causa, de rebus quae ex illis componuntur, instituitur Epirome, veluti parascene ad pleraque enodationes inuolutarum quaestionum. Refert itaq; Pomponius, *l. rerum mixtura. 30. de vsu cap. lib. 41. P. tit. 1.* compositionem corporum triplicem esse, prior est, *naturalis & physica*, per quam fit & sequitur certa species, determinatio, & distinctio corporis physici: dum ea quae miscentur sine rerum interitu, quae ex illis constatur, non possunt dissolui, cohaerenturq; vno spiritu, id est, vna propria compositione, vt lapis, homo, lignum, & id genus similia: in quibus & *epoas & dyapopas* considerare possumus cum Suida, *in verb. dyapopas*: vt *epoas* sit corruptio & immutatio aliqua in parte, elementis illis in dyscratiam & alterationem peruenientibus, extra temperamentum & compositionis propriae proportionem contententem, vel alicuius eorum, laesio aut ademptio. *Dyapopas* autem sit, prorsus dissolutio compositi & resolutio. De hac compositione & Paulus Iuriscons. meminit alibi, *l. in rem. 24. §. item quacumq; de rei vend. lib. 7. P. tit. 1.* Hanc tunc imitatur ars, cum ex mixture, ex qua confunduntur species, vt separari nequeant, postea tertium quoddam corpus fit, vniuersiq; particeps confusae, vt in confusione liquidorum apparet, *Inst. in §. cum ex aliena materia. de rerum diuis. lib. 2. Inst. tit. 1. §. quod si partim. eod. tit.* §. Alia species compositi corporis fit conuentione materiae & corporum conglutinatione, applicatione, continuatione: vel a natura, vt si res sibi diuersae tamen speciei, adhaereant, vel continuatione consequantur, vt dum fundus ex iugeribus componitur, vtq; auis carnem & pennas habet: vel ab arte, veluti annulo gemma inclusa, pictura tabulae: vtq; domus trigis, lapidibus, aliisq; perficitur. Conuentione corpus vnum dicit Pomponius *l. rerum mixtura. 30. de vsu cap. lib. 41. P. tit. 1.* id est, artificiale, et si artificium hoc, vt dixi, non tantum a natura, sed & ex hominum ingenio proficitur. §. Tertia species compositionis corporum, ex pluribus longe lateq; distinctis neq; herentibus vel continuis, congregatis, lococq; tamen & mente discretis, perficitur: sic vnum corpus grex erit apud Pomponium, *l. rerum mixtura*. Ad eum modum vniuersitas, respública, corpus facere dicuntur, *Caus. l. 1. §. quibus permixtus, quod cuiusq; vniuers. nomi. lib. 3. P. tit. 4.* Et populum vnum qui sub vexillo Domini nostri Iesu Christi militat, vnum corpus, vnamq; ecclesiam facere, constat, *1. Corin. c. 12. can. nihil. 7. q. 1. tit. 2. de collegiis qmne. tit. de colle. illiciti. §. corporib. lib. 47. P. tit. 22. §. Mart. in l. 3. eod.* Et ideo qui ex huiusmodi sodalitatibus sunt, corporati rite nominantur, *l. de Alex. andria primatib. lib. 11. C. tit. 28.* siue coierint iuste, siue praeter legem. Possunt enim hoc pacto esse licita, & illicita corpora: sicut

- 2 de collegiis recepta est vtraq; appellatio. §. Quamquam si illicita, qualia omnia sunt quae senatus, vel principis auctoritate non coierint, non perferentur, sed citius fumo dissoluantur, *Martian. d. l. 2. de coll. illiciti. in P. maxime*, cum principibus suspectae sunt huiusmodi populi cohaerentationes, metu defectionum & prodicionum. Vt Octavius Augustus collegia omnia, praeter legitima & antiqua, dissoluit, cum plurimae factiones titulo collegii noui, ad nullius non facinoris societatem coierint, vt scribit Suetor. Tranq. *in O. auo. c. 32.* Et Martia. *l. 1. de colle. illiciti. in P. mandatis principibus praecipit praesidibus prouinciarum*, ne paterentur esse *collegia sodalitia*, potissimum militum in castris: praebita tamen licentia coeundi tantum religiois causa, sicut & lege Solonis concessum, *Caus. l. fin. de colle. illiciti. erat.* Quemadmodum & negotiationis causa, dum tamen prospiciatur, ne ibi *monopolia* artifices architectentur, iuxta legem Zenonis Caeratis, *l. vni. de monop.*
- 3 *lib. 4. C. tit. 59.* §. Nam si omne illorum sodalium tunc improbandum & puniendum esset, non secus quam olim philosophorum Pythagoreorum collegia, sodalitates, & schola in Italiae parte, quae olim magna dicebatur Graecia, cum ipsis philosophis conuenerint, propter illorum circa imperium conuocationes, & factiones, atque clandestinas conspirationes, teste Polybio, *lib. 2. hystor.*

Et Epicurei Roma fuerunt exacti & senatusconsulto: sicuti in Arcadia, Messeni eos qui eodem quasi praesepi Epicuri pacti essent, ante solis occasum excedere agro Messeni iusserunt, vt pestes adolescentum, iisque expulsis, sana iustrari a Sacerdotibus, & a Timuchis (sic enim vocant a gerendis honoribus suos magistratus) totam urbem purgari, tanquam sordibus & sentina quadam liberam. Quodq; & Lyctii in Creta sanxerunt, auctore Suida *in verbo alypsis*. Sic ob nimiam dicendi libertatem vsurpatam, soluit & expulsi Roma collegia Cynicorum & Stoicorum, praeter Demetrium Cynicum, & Mofonium, Vespasianus, *Xiphilin. ex Dion. in Vespasiano*. Et Antonius Caracallanus omnes sodalitates Aristotelicas in Alexandria, *Xiphilin. ex Dion. Caracal.* Generaliter etiam Archadius & Honorius, omnem conuenticulam illicitam improbant, *paniuntve, l. Conuenticulam. 15. de episo. & cler. libr. 1. C. tit. 6.*

De compositorum corporum distinctione.

Cap. 9.

- 1 *Corporum physicorum diuisio.*
Corpora silentia quae uel animata eaque triplicia.
- 2 *Silentium exempli.*
- 3 *Lapides quomodo dicantur renasci.*
- 4 *Animatorum exempla.*
- 5 *Corporum diuisio alia in Mobilia, & Immobilia & Mouentia, perpetuo mobilia, Dubia.*
- 6 *Immobilia, quae & pro immobilibus habita: vt ager, domus, coloni, vsus fructus, census perpetuus, annuus, annona ciuili, ad herentia immobilibus.*
- 7 *qua Mobilia, Mouentia, & se mouentia.*
- 8 *Immobilia minorum non alienantur sine solemnitate.*
- 9 *Possessio visis, & sine affectione, mobilium: contra, immobilium. & de retractu gentilitio.*
Biens meubles n'ont point de suite. eod.
- 10 *De his quae a natura dubia sunt num mobilia, vel immobilia.*
- 11 *Inter immobilia uel vigilia, pedagia, guidagia, portoria, &c.*

Vtrum corpora physica si diuiduntur: vtralia dicantur, quae solam habent compositionis appellationem & naturam, dicta existentia tantum ab Hebraeis *עצמ*. Ioannes Isaac Leuia *c. 1. libri, quod Raubbhaken. Spiritus gratiae, vel physica Hebraea*, silentia, & simpliciter concreta: qualia sunt lapis, metalla, & is similia. Alia dicantur *Animata*, idq; tripliciter: primum ea quibus inest vis vegetabilis, praeter simplicem compositionem, quae vis anima uegetans appellata est: ex qua tres oriuntur facultates, alendi, coalescendi, & simile sibi procreandi, quae procul dubio in arboribus & plantis sunt. Secundo animata dicuntur, corpora uiuentia, quae habent compositionem elementarem, vt silentia, & vegetabilem vim, qualem plantae: sed ultra habent vim sensitiuam & partibilem, vt bruta, pisces, aues, & reliqua animalia. Postremo & illa animata perfectiora sunt, loquendi & intelligendi vi praedita, quae omnes silentium vegetabilium & sensitiuorum habent facultates, eaque praestantiores, & ultra animam rationalem, intellectualem, & immortalem: cuiusmodi tantum compos homo est. Atque horum omnium hypotheseis iura nobis discutendas & distinguendas, subiiciunt oculis. §. Nam si de silentibus corporibus agunt, quando rerum agendarum instrumenta proponunt, in titulo, de fundo instructo instrumentorum legato, *lib. 33. P. tit. 7.* cum cotes ad hostes deferri vetant, *Paul. l. cotem. 11. de public. & uelital.* quando argentilibras, quinos aureos solidos dant, *Augustus, l. vni. de argen. praet. quod thesan. infer. lib. 10. C. tit. 76.* vetat decoqui aurum, *Imp. Valens. l. 1. de auri publ. persecutor. lib. 10. C. tit. 72.* cum pondera pecuniis assignant, *l. 1. §. 2. de ponderato. lib. 10. C. tit. 71.* cum aurum argentum ue factum, hoc est, in formam aliquam conflatum, ab insecto & in rudimateria existente separant non sine magno labore, *Pompo. in l. §. si non sunt. 21. §. argenti factio. & §. infacti. & Paul. in l. pediculus. in princ. & §. 1. de aur. & arg. lega. lib. 34. P. tit. 2. cum similib. dum quaerunt, num pura, an uero adulterata sit materia, tum in nummorum excussione, *Paul. l. qui falsam. 18. ad leg. Corn. de fals. lib. 48. P. tit. 19. tot. tit. C. de fals. monet. rum in aliis pleriq; Considerant & fructus demellos, aromata & alia in uelitalium estimatione, aliaq; res inanimatas, de quibus exempla passim occurrunt examinanda, *Mar. l. inter dum. 16. do publ. & uelital. lib. 39. P. tit. 4.* & alquando curiosus, quam apud Physicos. §. Veluti si apud Marcellum, *in l. pro regione. 8. de acq. rerum domi. lib. 41. P. tit. 1.* & Papinianum *in l. dinortio. 8. §. si in fundo solut. mar. lib. 24. P. tit. 3.* agitata quaestio de lapidibus, num renascantur**

nascentur exscissi, quod negant Phisici, qui tantum additione & ablatione materia eos componi aiunt, nunquam autem crescere. aliter illi tamen renasci dixerint iustitiae & phisices periculis auctores, qui tamen intelligendi sunt dixisse, & renasci lapides in Gallia & Asia, quoad subiecta dura superficie, mollis terra quae subdebat, aere admisso condensatur, & in lapidem durefcit. ¶ Agunt ¶ & de Vegetabilibus sepiissime, ut in titulis, De glade legenda, arborum furum calearum, lib. 47. P. tit. 27. de arboribus caedendis, lib. 47. P. tit. 7. de lucco Daphnes, lib. 11. C. tit. 77. & de cupressis, lib. 11. C. tit. 77. & de pascuis publicis & priuatis, lib. 11. C. tit. 60. de pascuis limitaneis, & castellorum: & in seruitutum capitulis, lib. 11. C. tit. 59. de iure pascendi pecoris, V. P. in l. de seru. rust. praed. lib. 8. P. tit. 3. Atque & de animalibus frequens tractatio, in titulo, si quadrupes pauperum fecisse dicitur, lib. 9. P. tit. 1. in lege Aquilla, Pompon. in l. Quintus Aduius, 39. Et l. seq. ad l. Aquil. lib. 9. P. tit. 1. cum similib. in adilitio edicto, V. P. l. ediles aiunt, 38. de adilit. edict. lib. 21. P. tit. 1. cum similib. & alibi. De hominibus autem, qui perfectam exhibent compositionem, non est quod doceam iura tractare, cum finis iuris homo sit, vt tradunt Hermogeneanus, l. 2. de sta. ho. lib. 1. P. tit. 5. & Iustinianus, §. fin. de iur. nat. sicut & ceterarum rerum omnium, in pcedendo, de vser. lib. 22. P. tit. 1. §. in pcedendo, de rer. diuis. lib. 1. Inst. tit. 1. Prostant & integri tituli, De itaru personarum, lib. 1. P. tit. 5. de iis qui sunt sui vel alieni iuris, lib. 1. P. tit. 6. in Inst. civil. lib. 1. tit. 8. de ingenuis, apud Iustinianum, lib. 1. de libertinis, apud Iustinianum, lib. 1. de iure personarum, eodem apud Iustinianum de sponsalibus, in P. C. de nuptiis, in P. C. & Inst. & Auth. & similes, de quibus suo loco, De o. fauete, dicemus. ¶ Ex ¶ quibus omnibus alia corporum rerumque colligi potest diuisio, vt quaedam res sint mobiles, quaedam se mouentes, quaedam immobiles, Inst. §. 1. de litig. coll. §. tit. 8. in Auth. & quaedam perpetuo mobiles, quas Graeci ἀσπυτες dicunt: quaedam dubiae naturae.

¶ Immobiles ¶ res sunt, quae moueri omnino non possunt, & tales proprie res soli sunt, quae tradi nequeunt, & non nisi ademptione possessionis transferuntur. Et Vlp. a dno Pio. 15. §. in venditione, de re iudic. lib. 42. P. tit. 1. ita iudices interloqui solere ait, si mouentia non sint, vt sola quae capiuntur: quibus verbis mouentibus opponit soli res. Latius autem & quae solo adherent, & quae solo delimitata sunt, vt ei perpetuo inferuntur, immobilium loco sunt: & non solum ager, sed & ei addictus colonus, domus, mancipia rustica, §. vult enim, de non alien. reb. eccles. in Auth. coll. 1. tit. 1. coloni enim huiusmodi vel mancipia, a praedio cui addicuntur separari non possunt, & dominum ementem praedium & retinentem sequuntur perpetuo, l. 2. & l. quemadmodum, 7. de agr. & cens. lib. 12. C. tit. 47. Mart. l. si quis inquilino, 15. de leg. 1. lib. 30. P. tit. 1. quia nec pando temporis abesse debeant a gleba, vt ait Honorius, l. colonus, 15. de agr. & cens. sed statim ad opus reuertit, Modest. in l. 2. de nund. lib. 50. P. tit. 1. ideo & partes fundi dicti a Modestino l. 3. de diuers. & temp. praes. lib. 44. P. tit. 3. eoq; modo fructus pendentes, quando a solo separari non sunt, inter immobilia erunt, quia pars fundi sunt, Cuius l. fructus pendentes, 44. de rei vend. lib. 6. P. tit. 1. §. si fructus, 1. a. alius l. arboribus, Iustinianus, de vser. lib. 7. P. tit. 1. contra, separati inter mobilia erunt, vt notat Modestinus ex Traiani sententia, l. fin. de reg. reis, lib. 48. P. tit. 17. Dicunt & viumfructum ex immobilibus percipiendum, inter mobilia esse: quia dum constituitur, in re ipsa est, iusque in corpore, Celsus l. 2. de vser. uer. lib. 7. P. tit. 1. §. fin. de pig. apud Greg. & idcirco ille pars dicitur domini, Pan. l. 4. cod. tit. de vser. fr. Hac ratione census perpetuos annuatim debitos, annonasue ciuiles, in res mobilia annumerat Iustinianus, §. vult igitur, de non alien. reb. eccles. in Auth. coll. 2. tit. 1. l. §. praeterea, de sur. dot. l. ubemus, de sacros. eccles. Clem. ex ini, §. cum q; de verb. sig. Sic pensiones per longu tempus praestati solite ecclesiae, ad exemplum immobilium alienari prohibentur, c. querela, de elect. ap. Greg. non secus tamen qua ex mobilium numero habebuntur redditus, si anni ad modicu tempus duraturi sint, si credamus Alc. in l. mouentium, de verb. sig. cuius tamen sententia apud me vera est, quando illa pensio duratura ad modicum sit & ex genere earum, quae sopiri & aboleri possunt redemptione fortis mutatae, aut si sit ex his, quas dicit Galli, Rentes volantes constitues a price d'argent. non autē si de solari iuris censu agitur, quam vocant, Rentes foncieres. Nam in prioribus mobilia considero, nempe pecunias, quibus constituta est pensio: in aliis, quod ex patrone solum habet, veluti dicitinus, tributorum praestationem semper sequi praedi detetorem, quamuis pacto aliter placuerit inter priuatos, Imp. Jul. in l. si sine cens. & reliq. fund. comp.

non poss. l. 4. C. tit. 47. Papin. l. Imperatoris, 7. de pub. & vser. lib. 39. P. tit. 4. Pap. l. inter debitorem, 43. de pact. lib. 2. P. tit. 4. In summa & res illae quae adherent immobiliter immobilibus, mobilia censentur: vt molendinum, quod alui fluuialis solo insidet, cum siticis adactis trabibus & rignis fibulatis vel sublicis edificatum, aux constumus du pays de Turene. tit. des choses qui sont reputees meubles, art. 2. Itē domibus affixa, clausis vel impagibus, pro immobilibus sunt, ea. consuet. art. si. si potissimum affixa sunt, vt ibi perpetuo essent, veluti fistule, caetella plumbea, putealia, epistomia, fistulis applicata, columnae.

¶ Mobiles ¶ res illae sunt proprie, quae facile a loco moueri & transferri tradive possunt, seipsas autē non mouent: in quo a mouentibus se differunt, quae proprie animalia sunt. Cels. in l. mouentium, 93. de verb. sig. lib. 50. P. tit. 16. d. l. a dno Pio. §. in venditione, de re iud. in P. est omnia perpetuo non mouentur, sed aliquid, vt apta ad motionem. Sunt autem alia corpora & res perpetuo in motu existentes, veluti caeli & sidera, vt constat tum experientia, tum ex Oeceli libello de vniuerso, ceterisq; phisicis & astrologis, & ex Philone de mundo: ideo Iustin. dixit, §. aut lex, de non alien. reb. eccles. coll. 2. tit. 1. in Auth. nostrum statum sub perpetuo motu consistere.

¶ Quae ¶ quidem omnia apprime notanda sunt, quia distinctionis huius utilitas frequens in iure est, veluti in tractatibus rebus minorum: alienatio quippe inhibitor rerum immobilium sine solemnitate, & iudicis decreto, Constant. l. lex quae tutores, 21. de administr. tut. lib. 5. C. tit. 37. tot. tit. de praed. & aliis reb. min. sine decret. non alien. lib. 5. C. tit. 71. l. et si sine §. quaesitum, de minorib. P. Solennitates huius venditionis, tradit Vlpianus l. magis puto, §. §. non passim, de reb. eorum qui sub iur. lib. 27. P. tit. 9. mobilia autem & se mouentium, quae seruando seruari non possunt, permittuntur tutoribus, Constant. in l. fin. quando decret. opus non est, lib. 5. C. tit. 72. d. l. lex quae tutores, §. fin. de administr. tut. C. l. & si sine, §. quaesitum, de mino. 25. ann.

¶ Et ¶ rerum mobiliu vilis & abieeta aestimatur possessio a Paulo, l. si rem mobilem, 47. de acquirend. possess. lib. 41. P. tit. 2. & l. peregre, 44. eod. tit. vt eam facilius amittamus ignorantes, gloss. in praed. il. proxime cit. Et in l. si post acceptum iudicium, 18. in gl. 1. de rei ven. in P. & breviori praescribatur temporis curriculo, Inst. in l. de vser. transfor. lib. 7. C. tit. 31. tit. de vser. lib. 2. in §. Sed & axioma in iure & praxi indubitatum: mobilia non teneri legibus hypothecae, vt priores in debito vel privilegiati aliis minimae privilegiae & posterioribus praerantur, si minus diligētes in captione fuerint pignorum, quod nos in Gallia dicimus, que biens meubles n'ont point de suite, id est, quod quando mobilia sunt penes debitore, ea possunt a quolibet creditore iure pignoris capi & distrahi, vt a priore creditore deinceps conquerere, distractio reuocari vel impediri non possit, in consuetu. Alnormia. sicut consuet. du Maine. tit. des prescriptions, art. 436. & consuet. d'Anjou. eo. tit. art. 421. Chass. 100. consuet. Burg. tit. des reues vendues a rachant. §. 3. ver. videmus quotidie. nisi quaestio esset de pensione locationis, quo casu dominus inquilini inuecta in domu, iure prelationis, vt tacite legis auctoritate oppugnata, retineret, l. 4. C. de pact. l. 2. 3. 4. in qui. cau. pig. vel hypoth. tac. contrab. l. si non inuecta, & l. si. C. eo. tit. de quib. latius in pig. agemus. vel si pignora mobilia iudicialia, eius sint valoris, vt possint vedita vtrique satisfacere. Dehinc nec in mobilibus affectio, V. P. l. 3. de in lit. iur. lib. 12. P. tit. 3. consideratur, quod fuerint maioru, & ideo nec gentilitate redemptioni locus in his, Masuer. in praxi ind. tit. de retract. §. 1. lo. Lucius in placitis summae curiae, lib. 9. tit. 3. Bart. Chass. in com. ad consuet. Burg. tit. de retract. art. 1. vt in immobilibus, quae in locis eius consuetudinibus, propter hanc affectionem, l. si in emissionem, 36. de mino. 25. ann. & constitutus, de integ. rest. ap. Greg. §. pen. qual. olim seu. alie. poss. in v. lib. seu. quod res maiorum fuerint, si vendantur a proximioribus venditoris reuocantur, restitudo emtori aequali pretio, quod venditori numeratum est. Vnde alia vtilior regula generalis, vt quae pro mobilibus haberetur, redhibitioni gentilitate non sint obnoxia: quae autem pro immobilibus, quae immobilia sunt, redhiberi possunt a proximis. ¶ Ceterum ¶ & alia est annotanda rerum dubia natura earum, quae possunt inter mobilia & mobilia esse, & tamen per se talia non sunt. Huiusmodi sunt nomina debitorum, Bartol. & gloss. in l. mouentium, de verborum signif. id est, debita, quae si sint rerum immobilium, immobilibus adscribentur, si mobiliu mouentium, mobilibus, gloss. in dicta l. mouentium. Et ibi Alciat. & Alberic. in dictionario, in verb. mouentium. Cum incorporalia nec mobilia vel mobilia sint proprie per se, Baldus in l. final. de cognitione feud. L. apu

in alleg. sua 91. late Anstier. ad quest. Tholof. 313. neque tradi neque possideri possint. l. seruus. §. in corporales. de acquir. rerum domin. in P. Quamobrem & Iurifconsulti, qui omnia complectuntur, addunt mobilibus, & immobilibus expressis, etiam nomina. d. l. a dino Pio. §. 2. de re iud. l. quam Tiberonis. §. in peculio. de pecul. in P. late Alex. de iis con. §. 2. vol. 1. verb. tertio moueor. Panorm. in c. si nulli. de reb. ecclie. non alien. ¶ Sunt etiam & inter immobilia, iura perpetua, vt reditus perpetui, nomina, vt dictum est, feruitia quoque, Specul. in tit. de restit. spol. verb. sed adhuc. & ve digalia, quæ dicuntur guidagia, portoria, pedagia, & similia iura, & ve digalia, vel tributa, Chass. ad consuet. Burg. in tit. de retraiçtis lignagiers. §. 1. vers. èrem quero. Bald. in c. 2. de feud. cogn. & in §. 1. que sint regal. vt & in iis retractus locum habeat: neque possint sine solemnitate ab ecclesiasticis viris, si ecclesie sint, alienari. Linbemu. & Authen. hoc ius porrectum. de sacros. ecclie. lib. 1. c. 10. tit. de non alien. reb. ecclie. in Authen. Quibus & alia prope innumerabilia, quam proxime vtilia adiungi facile a quolibet poterunt.

De Incorporalibus.

CAP. 10.

- 1 Incorporalium finitio & diuisio.
- 2 Spiritualia qua. & ibi spiritus acceptiones.
- 3 Vbitraçent de spiritualibus iura.
- 4 Iura esse incorporalia.
- 5 Forme incorporales, item & figura.
- 6 De indiuiduo vel diuiduo.
- 7 Corporalium & incorporalium discrimen in diuisione & vsu contrarium.
- 8 Sacrorum spiritualium & aliorum ratione commercii differentia & de Simonia.
- 9 In spiritualibus minor 25. ann. filiusfamilias, in iudicio esse potest.
- 10 Spiritualia facilius nascuntur, quam destruantur: contra corporalia.

1 Incorporalia Iurifconsulti etiam vt physici intelligunt, quæ tangi videri non possunt, §. 1. de rebus corp. & incorp. l. 1. de rer. diuis. lib. 1. P. tit. 8. vt dictum a nobis est sup. c. 1. Ceterum ea vberiori facilitate explicamus, vt ea huiusmodi sint spiritualia: vel iura, quæ iuris nomine insiguntur: vel formæ, vel figuræ. Spiritualia dicuntur ea, quæ ex fide & animi sola cogitatione & intellectu pendunt, quæ ad Dei cultum pertinent, de quibus Iurifconsulti, Cæsares, & Pontifices agunt plerumque. ¶ Hæc etiam spiritualia dicantur non a vento, qui & spiritus dicitur. Ex eccl. 5. P. sal. 47. & sape alibi, vel ab habitu, vbi etiam spiritus, hæc enim corporalia sunt elementaria, sed ab anima quæ & spiritus, ita apud Iustem. in §. 1. constit. 60. vt defunct. vel funera eorum, & c. diuinus a Deo inspiratus in faciem hominis, factus in animam viuentem. Genes. c. 1. sicut dum D. Iacob ait, Iacob. 2. corpus tuum sine spiritu, mortuum est. Et D. Stephanus, Act. 7. suscipe spiritum meum. Et Hebraei pariter vocantur oachi, sicut & Græci ψυχῶν. Cum tamen apud vtroque & pro flatu, vento, refrigeratione. accipi vtrumque nomen possit, & pro anima, quæ ideo flatu & spiritus, quod per spiritus vitales, per totum corpus exferat vitales facultates. Est etiam in anima alta vis, quæ spiritus etiam dici potest, vt dum dicitur, [quis scit hominum, quæ sunt hominis, nisi spiritus hominis qui in eo est?] 1. Corin. c. 2. Vique mens est superior vis animæ, ita spiritus vis inferior. g. l. ordinaria. in c. 14. 1. ad Corin. in verba illa, Spiritus meus erat. vbi rerum corporalium imagines imprimuntur. Sicq; in Genesi c. 4. dicitur [Spiritus Pharaonis informatus est vt videret imagines: mens autem Iosephi illuminata, vt intelligeret.] Hicq; spiritus pars vitilis animæ, qui tanquam maritus, animalem affectum, velut vxorem regit. Eritque anima, spiritus quo sumus: & hic spiritus, velut animus, spiritus quo regimur, in his in quibus inest sequitur quæstio, impulsusque anime. D. Paulus quoque 1. ad Thess. hæc distinguit, [integer, inquit, spiritus vester, & anima, & corpus.] Saneque etiam quæ corporalem materiam non habent spiritus, veluti Deus spiritus est: & pater spiritus, filiusque Deus spiritus: & tertia diuinitatis designatio spiritus sanctus proprie, vt docet Didymus, libello de spiritu sancto. Item spiritus sunt, sed non eius puritatis qua Deus, Angeli. Psalm. 103. ad Hebr. 1. & alibi. In summa, spiritus carnem & ossa non habent, Luca 24. nec tamen videri per se queunt, nisi in assumpto externo corpore. Et hi comprehensibiles tantum animo sunt, spiritualibus spiritualia comparando, 1. Corin. 2. Hinc cultus diuinus maxime & quæ

circa eum sunt, spiritualia dicuntur, sicuti illa fluxa & caduca, quæ corporali parti accommodantur, profana, temporalia, & secularia, si non sint sacris deferuentia. Virtutes, & dona Dei inter spiritualia sunt, Can. 1. & 2. l. quæst. 1. & ratione connexioni, & quod spiritualia dona conferant, sacramenta spiritualia: hæc tractantur a magistro sententiarum, lib. 4. d. 1. & 2. de iis non vendendis. in canon. iuris. cap. 8. cum in ecclesia. cap. 9. de simon. lib. 5. P. tit. 5. sicuti & quæ religiosis locis adherent, religio la censentur, Paul. l. quæ religiosis. 43. de rei vend. lib. 6. P. tit. 1. vt ius patronatus annexum spirituali spiritualia. c. de iure patronat. cap. 16. de iure patron. lib. 3. apud Gregorium tit. 3. 8. cap. quanto, de iudic. apud eundem. Huius & iuris censentur sacra vasa, vestes, & reliqua cultui diuino destinata, Panorm. in c. consilere. numero 3. de simonia. quæ quantum corporalia sint, tamen in illis, quæ spiritualia sunt in corpore est, & animo solo intelligitur: resti exteriora signum aliquod inuisibilium exhibeant. ¶ Et de iis exstant propria in iure vtroque tractationes. Eoque referuntur tituli Codicis Iustiniani in primo libro, De summa trinitate, & fide catholica, tit. 4. de sacrosan. ecclie. tit. 5. & qui sequuntur tit. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. Tractant & de spiritualibus, diuini, & religiosis summi Pontifices in decretalibus, sexto, & Clementinis, extragantibus, de summa trinitate, de elector. e. p. sculatione prelatorum, de translatione episcopi, de supplicia negligentia prelatorum, de tempor. ordinat. de renuntiatione, de sacra vñctione, de sacramentis non iterandis: & dum agunt de officii ecclesiasticis, de symonia, de iure decimarum, de vsuris, de sepulturis, veto, eucharistia, consecratione, & huiusmodi. Item de aliis spiritualibus non sacris, quoties agunt de consensu, de voluntate, de consilio, pactis, & similibus, de iuris & facti ignorantia, de iniuriis verbalibus, & de reliquis, quæ intellectu solo comprehenduntur. Nam quæ ex spiritu nascuntur, spiritualia sunt. D. Ioan. Euangel. cap. 3. & simile sibi simile gignit propria generatione, vel productione. Estque industria personarum ideo spiritualis, Vpianum l. inter artifices. 3. de solutio. lib. 4. 6. P. tit. 3. Siquidem omnes artes & scientiæ & intellectualia, incorporalia dicuntur a Porphyrio lib. de occasion. ¶ Ex quibus sequitur & iura esse inter incorporalia annumeranda, quia illa solo animo comprehenduntur: quamquam ea, quibus iura adherent, sint corporalia. l. 1. §. quadam, de rerum diuis. lib. 1. P. tit. 8. §. 1. de rebus corp. & incorp. lib. 2. Insuper iuris autem appellatio ad multa pertinet, Paul. in l. penni. & Mart. l. fin. de iustit. & iur. lib. 1. P. tit. 1. Quamobrem nec in scripturis exemplis oneremus, erit regula generalis: vt id omne, quod in finitione sua habet voculam iuris, sit incorporale. Igitur & hereditas, quia perius definitur, Iulianus in l. hereditas. 63. de reg. iur. lib. 50. P. tit. 17. Cuius in l. nihil aliud. 24. de verborum significat. lib. 50. P. tit. 16. incorporalis erit, dicit l. 1. de rerum diuis. in P. Similiter & seruitutes, quæ iura prædiorum dicuntur, Bart. in l. 1. de seru. iur. lib. 1. final. de præscript. longi tempor. C. & seruitutes personarum a iure gentium introducuntur, l. ex hoc iure, de iustit. & iur. lib. 1. P. obligatio, vt iuris vinculum. §. 1. de oblig. lib. 3. Insuper tit. 1. 4. actio, vt ius persequendi, §. 1. de actio. l. fin. de præscript. longi tempor. ius patronatus, ecclesiasticum, & non ecclesiasticum, tit. de iur. pair. ap. pontifices summos & tit. de iur. patronat. in P. lib. 17. tit. 14. possit. 1. 4. & simi. siue profanum: iurisdictionio, l. de iurisd. Et omnium ind. lib. 2. P. tit. 1. & sic de similibus. Quod si de formis agatur, formæ & incorporales esse credi par est siue illæ substantiales, siue accidentales sint. Porro forma substantialis ea est, cuius ratio e quid tale dicitur, vt hominis forma substantialis, illi propria ratio, corporis & animæ immortalis compositio. Clem. 1. de summa trinit. In arboribus, proprium genus propriæ species, qua differunt inter se, & ab aliis rebus. Accidentalis qua ad tempus mutatur res, extrinsecus. Nam Forma est transmutatiens effectrix, distinguens rem ab aliis, & permutationem eandem a se ipsa, Vpianus l. Iulianus. 2. §. si quis rem. ad exhib. lib. 10. P. tit. 4. Cuius l. ad eo. 7. §. in iuliam. de acquir. rerum domin. lib. 41. P. tit. 1. Sic figura omnis, quæ videri putatur, cum tamen non videatur, incorporalis est, & spiritualis. Quæ enim hoc sit quadrata vel triquetra figuræ vel alterius, ad animi determinationem pertinet: Quia mathematicæ omnes definitiones, contemplatione sue sunt considerandæ in abstracto. Et oportet credere tales esse, prius quam tales esse digbe scamus, vt admonet Aristoteles lib. 1. Metaph. c. 3. vt & Plato in lib. enile tradit, mathematicas formas ab omni actione liberat. D. hinc & Aristoteles lib. 3. Metaph. c. 7. scribit ea, ex quibus figura fit, vt puncta, lineam, relictudinem sine e. prore esse posse, neque omnia existentia esse corpora, neque inter corpora